

Lise Öğrencilerinde Sexting Davranışlarının İncelenmesi Observations on Sexting Behaviour of High School Students

Nurdan Tekgül

Uz.Dr., İzmir Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tepecik SUAM Aile Hekimliği Kliniği, Alsancak Gençlik Danışmanlık ve Sağlık Hizmet Merkezi, İzmir, Türkiye

Özet:

Amaç: Başka bir kişinin cep telefonuna sözel veya görüntüler içeren cinsel içerikli materyal gönderme anlamına gelen sexting son yıllarda cep telefonu ve internet kullanımının artışı ile özellikle ergenlik dönemi için bir risk oluşturmaktadır. Bu alandaki çalışmaların henüz yetersiz olması ve gerekli eğitimlerin gençlere ulaşmaması bu davranışların siber zorbalık düzeyine ulaşmasına ve gençlerin dönemsel sorunlar yaşamasına ya da adli bir takım sonuçların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu çalışmanın amacı; 14-18 yaş arası lise öğrencilerinin sexting davranışlarını incelemektir. Cinsel sağlık eğitimi ve sosyal medya kullanımı eğitimi alınan sexting davranışına etkisi incelendiği gibi dürtüsellik ve aile ilişkileri açısından da inceleme yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tepecik Eğitim Araştırma Hastanesi Ergen Sağlığı polikliniğine ve Çocuk Ergen Psikiyatrisi polikliniklerine Ocak 2019-Şubat 2019 arasında başvuran ergenlere hiçbir ayırım gözetmeksizin sadece yaş sınırlaması yapılarak çalışma hakkında bilgi verildi. Gençlere kimliklerini belirtmedikleri ve kapalı zarf içerisinde sunabilecekleri sexting davranışının incelendiği araştırmacılar tarafından geliştirilen anket, “Ana Baba Ergen İlişkileri Ölçeği” ve “UPSS Dürtüsel Davranış Ölçeği” verilmiştir. Veriler SPSS 22.0 programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya 27 (%52) kız, 25 (%48) erkek katılmıştır. Yaşa göre sexting davranışlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Cinsiyete göre sexting davranışının bir parçası olan kendi çıplak ya da yarı çıplak fotoğrafını gönderme, düşünme, talep etme ve talep alma boyutları cinsiyete göre farklılaşırken sexting davranışının diğer bir boyutu olan cinsel içerikli metin mesajı gönderme ve alma boyutlarının farklılaşmadığı görülmüştür. Sexting davranış boyutları ile Ana Baba Ergen İlişkileri Ölçeği ve UPSS alt boyutları arasında herhangi bir korelasyon saptanmamıştır. Cinsel sağlık eğitimi ve sosyal iletişim araçlarının kullanımı ve risklerle ilgili eğitim alan gençlerin hiçbirinin sexting davranışı göstermediği bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmaya katılan olguların sayısı az olsa da; çalışmanın sonuçları cinsel sağlık eğitimi ve sosyal iletişim araçlarının kullanımı ve risklerle ilgili eğitim alınan sexting davranışı ve bu davranışla ilişkili sorunların önlenmesinde çok büyük öneme sahip olduğunu düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel sağlık eğitimi, sexting, sosyal iletişim riskleri

Summary

Objective: Sexting, which means sending sexually explicit material to another person's mobile phone, constitutes a risk especially for adolescents with the increase in mobile phone and internet usage in recent years. The inadequacy of the studies in this area and the inability of young people to reach to the necessary studies lead to cyberbullying, and young people experience periodic problems or forensic results. The aim of this study is; to examine the sexting behaviors of high school students between the ages of 14-18. The effects of training on sexual health education and social media use on sexting behavior, impulsivity and family relations were examined.

Material and Methods: Adolescents admitted to the outpatient clinic of Tepecik Education and Research Hospital, Adolescent Health Policlinic, and Child and Adolescent Psychiatry Polyclinic between January 2019 and February 2019, were recorded based on their ages. The questionnaires developed by the researchers, who have not identified their identities and present sexting behavior in closed envelopes. “Parent-Adolescent Relationship Scale” and “UPSS Impulsive Behavior Scale” data were analyzed in SPSS 22.0 program.

Results: 27 (52%) female and 25 (48%) males were included in the study. There was no significant difference recorded in the sexting behavior by age. Sending, thinking, demanding and demanding to take naked or half-naked photographs which are part of sexting behavior differ according to gender, while sending and receiving sexual content text messages did not change. There was no correlation between sexting behavior and “Parent-

Adolescent Relationship Scale” and “UPSS Impulsive Behaviour Scale”. It has been found that none of the young people shown sexting behavior after they received education on sexual health and usage of social communication tools and risks.

Conclusion: Although the number of cases involved in this study is small, the results of the study suggest that sexual health and social communication education have great importance in the prevention of sexting behavior and problems related to this behavior.

Key Words: Sexual health education, sexting, social communication risks

Kabul Tarihi: 28.03.2019

Giriş

Sexting, online ortamlarda sözel veya görüntüler içeren cinsel içerikli materyal gönderme anlamına gelmektedir ve günümüzde giderek flört döneminin bir parçası olmaktadır. Sexting'in yasallığı ve güvenliği açısından son zamanlarda tartışılmasına rağmen; sexting bağlantılı olabilecek sağlığı ilgilendiren durumlar (akıl sağlığı, cinsel davranışlar gibi) arasındaki bağlantı hakkında çok az çalışma bulunmaktadır. Bu bağlantının anlaşılması halk sağlığı ve koruyucu hekimlik kaynaklarının sexting için nasıl kullanılabileceğini gösterecektir.

2009'dan bu yana ergenlerde sexting davranışının prevalansı ile ilgili çalışmalar yapılmaya başlanmıştır (1). Ergenlik döneminin risk alma, dürtüsellik, kendini keşfetme ve cinsellikle uğraşının başlama dönemi olduğu söylenebilir. 21. yüzyılda cep telefonu kullanımı ile ilgili çalışmalar, ergenlerin %50'sinden fazlasının cep telefonu kullandığını ve yazılı mesajlaşmanın tercih edilen iletişim şekli olduğunu bildirmektedir. Araştırmalar ayrıca, hem yazılı hem de görsel olarak cinsel içerikli mesaj gönderen ve alan ergenlerin, toplam ergen nüfusunun önemli bir yüzdesini oluşturduğunu göstermektedir (2). Temple ve arkadaşlarının, 2012 yılında 14-19 yaşları arasındaki Teksas'taki lise öğrencileriyle yaptıkları geniş kapsamlı bir araştırmada, genel olarak cinsel içerikli mesajlaşan gençlerin cinsel davranışlarda ve riskli cinsel uygulamalarda bulunma ihtimalinin daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (3). 2011'de yapılan bir çalışmada; son bir hafta içinde sex yapmış olan 14-24 yaş arası gençlerin %45'inin en azından bir cinsel içerikli yazılı ya da görüntü içeren mesaj gönderdiği saptanmıştır. Ayrıca cinsel aktif gençlerin çıplak fotoğraf gönderme ihtimali cinsel aktif olmayan gençlerden iki kat fazla olduğu bulunmuştur (4).

Bazı araştırmacılar akıl sağlığının gençlerin sexting davranışına motivasyonu ile bağlantılı olduğunu öne sürmektedir. Sosyal anksiyetesi olan gençler telefonla görüşmek yerine yazışmayı tercih ederken, cinsel ilişki yerine de sexting'i tercih edebilmektedir (5,6).

Sext mesajlarının alıcı tarafından yayılması ile sext için baskı yapma davranışının ortak davranışlar olduğu ve psikolojik sıkıntı ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir ancak; sexting ile psikolojik iyilik hali arasındaki ilişki ile ilgili çalışma yok denecek kadar azdır.

Bu çalışmanın amacı; 14-18 yaş arası lise öğrencilerinin Sexting davranışlarını incelemektir. Cinsel sağlık eğitimi ve sosyal medya kullanımı eğitimi almanın Sexting davranışına etkisi incelendiği gibi dürtüsellik ve aile ilişkileri açısından da inceleme yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem

Tepecik Eğitim Araştırma Hastanesi Ergen Sağlığı polikliniğine ve Çocuk Ergen Psikiyatrisi polikliniklerine Ocak 2019 - Şubat 2019 aylarında başvuran 14-18 yaş arası ergenlere hiçbir ayırım gözetmeksizin sadece yaş sınırlaması yapılarak çalışma hakkında bilgi verildi. Gençlere kimliklerini belirtmedikleri ve kapalı zarf içerisinde sunabilecekleri Sexting davranışının incelenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen anket, Ana Baba Ergen İlişkileri Ölçeği ve UPSS Dürtüsel Davranış Ölçeği verilmiştir (7,8).

Veriler SPSS 22.0 programında analiz edilmiş; $p < 0.05$ istatistiksel anlamlı olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Çalışmaya, 14 yaşında 3 (%5,8) ergen, 15 yaşında 8 (%15,4) ergen, 16 yaşında 12 (%28,8) ergen, 17 yaşında 19 (%30,8) ergen, 18 yaşında 10 (%19,2) ergen katılmıştır. Katılımcıların 27

(%52)'si kız, 25 (%48)'i erkektir. Yaşa göre sexting davranışlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p=.476$, $p=.131$, $p=.829$, $p=.337$, $p=.382$, $p=.256$, $p=.665$ / sırasıyla) (Tablo 1).

Tablo 1. Yaşa göre sexting davranışları

YAŞ	(N)	Cinsel içerikli metin mesajı almak	Cinsel içerikli metin mesajı göndermek	Çıplak ya da Yarı çıplak görüntüsünü göndermeyi düşünmek	Çıplak ya da Yarı çıplak görüntü talep etmek	Çıplak ya da Yarı çıplak görüntü talebi almak	Çıplak ya da Yarı çıplak görüntü almak	Çıplak ya da Yarı çıplak görüntü göndermek
14	3 (%5,8)	1	-	-	-	-	-	-
15	8 (15,4)	2	-	2	-	3	2	1
16	15 (28,8)	9	7	4	5	6	8	4
17	16 (30,8)	7	4	5	3	9	5	2
18	10 (19,2)	6	3	2	2	3	2	1

Cinsiyete göre sexting davranışının bir parçası olan kendi çıplak ya da yarı çıplak fotoğrafını gönderme davranışında istatistiksel olarak farklılık saptanmıştır. Erkeklerde bu davranışa hiç rastlanmazken kız ergenlerde %29,6 oranında rastlanmaktadır. Bu fotoğrafları göndermeyi düşünmek açısından da erkek ve kızlar farklılaşmaktadır. Kızların % 48'i bunu en az bir kez düşünmüşken erkeklerin hiçbirinde bu düşünce oluşmamıştır. Talep etme ve bu yönde bir talep alma soruları da cinsiyet açısından bu doğrultuda farklılaşmıştır. Bunun yanı sıra sexting davranışının diğer boyutu olan cinsel içerikli metin mesajı gönderme davranışı cinsiyete göre farklılaşmamakla birlikte

erkeklerin %32'si kızların ise %22'si bu davranışı göstermektedir. Bu metinleri birinden alma açısından da anlamlı farklılık gözlenmemiştir. Kızların %59'u, erkeklerin ise %36'sı cinsel içerikli metin mesajları almıştır (Tablo 2). Sexting davranış boyutları ile Ana Baba Ergen İlişkileri Ölçeği ve UPSS alt boyutları arasında herhangi bir korelasyon saptanmamıştır. Cinsel sağlık eğitimi ve sosyal iletişim araçlarının kullanımı ve risklerle ilgili eğitim alan gençlerin hiçbirinin sexting davranışı göstermediği bulunmuştur.

Tablo 2. Cinsiyete göre sexting davranışları

		Cinsel içerikli metin mesajı almak *		Cinsel içerikli metin mesajı göndermek **		Çıplak ya da Yarı çıplak görüntüsünü göndermeyi düşünmek ***		Çıplak ya da Yarı çıplak görüntü talep etmek ****		Çıplak ya da Yarı çıplak görüntü talebi almak *****		Çıplak ya da Yarı çıplak görüntü almak *****		Çıplak ya da Yarı çıplak görüntü göndermek *****	
		E	H	E	H	E	H	E	H	E	H	E	H	E	H
K	N	16	11	6	21	13	14	1	26	20	7	6	21	8	19
	%	59,3	40,7	22,2	77,8	48	51	3,7	96,3	74,1	25,9	22,2	77,8	29,6	70,4
E	N	9	16	8	17	25	0	9	16	1	24	11	14	0	25
	%	36	64	32	68	100	0	36	64	4	96	44	56	0	100

* $p=.081$ ** $p=.315$ *** $p=.000$ **** $p=.004$ ***** $p=.000$ ***** $p=.084$ ***** $p=.003$

Tartışma

Çalışmada gençlerde sexting davranışı ve bu davranışın dürtüsellik ile aile ilişkileri ile bağlantısı araştırıldı. Çalışmaya katılan olguların sayısı az olsa da; bulgularımız gençlerde sexting davranışının yaygın olduğunu göstermektedir. Kızların %29,6'sı kendi çıplak ya da yarı çıplak fotoğrafını gönderme davranışı gösterdiğini; erkeklerin %32, kızların %22'sinin cinsel içerikli mesaj gönderdiğini bulduk. Teknolojinin gelişmesi ve yaygınlaşmasının sonucunda sextingin giderek arttığı pek çok çalışmada vurgulanmaktadır (9,10,11). Lenhart (1) ve arkadaşlarının çalışmasında olduğu gibi; bu çalışmada da genç erkeklerin göndermek yerine çıplak fotoğraf içerikli sext aldıkları bulunmuştur. Bu fotoğrafların bir kısmının orijinal olarak gönderilen kişiden yayılan fotoğraflar olduğu da düşünülebilir.

Çalışmada sexting davranış boyutları ile Ana Baba Ergen İlişkileri Ölçeği ve UPSS Dürtüsel Davranış Ölçeği alt boyutları arasında herhangi bir korelasyon saptanmamasına rağmen, çalışmaya katılım sayısının artırılarak tekrar yapılmasının daha anlamlı sonuçlar ortaya çıkacağı düşünülmektedir.

Çalışmada ortaya çıkan en önemli bulgu ise; ergenlik dönemi gibi risk alma davranışının çok sık görüldüğü bir dönemde cinsel sağlık eğitimi almanın; sexting davranışı ve bu davranışla ilişkili sorunların önlenmesinde çok büyük bir rolü olduğudur.

Bu konularla ilgili koruyucu sağlık eğitimleri verebilecek (özellikle aile hekimlerinin) sağlık personelinin artırılması, farkındalığın yükseltilmesi ve ergenlere eğitimlerin ulaştırılabilmesi ergen sağlığı açısından çok önem taşımaktadır.

Kaynaklar:

1. Lenhart A. Teens, Adults and Sexting: Data on sending and receipt of sexually suggestive nude or nearly nude images by Americans. Pew Internet and American Life Project; 2010. [http://www.pewinternet.org/Presentations/2010/Oct/Teens-Adults-and-Sexting.aspx] adresinden 15.Ağustos.2011 tarihinde erişilmiştir.

2. Korenis P, Billick SB. Forensic implications: Adolescent sexting and cyberbullying. Psychiatric Quarterly 2015; 85(1):97-101.
3. Temple JR, Paul JA, van den Berg P, Le VD, McElhany A, Temple BW. Teen sexting and its association with sexual behaviors. Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine 2012;166(9):828-33.
4. MTV, Associated Press: MTV-AP Digital Abuse Study. [http://www.athinline.org/MTV-AP_Digital_Abuse_Study_Executive_Summary.pdf] adresinden 15.Ağustos.2011 tarihinde erişilmiştir.
5. Katzman DK. Sexting: Keeping teens safe and responsible in a technologically savvy world. Paediatr Child Health 2010;15:41-2.
6. Reid DJ. Text or talk? Social anxiety, loneliness, and divergent preferences for cell phone use. Cyberpsychol Behav 2007;10:424-35.
7. Kaner S. Kontrol Kuramına Dayalı Anababa-Ergen İlişkileri Ölçeği Geliştirme Çalışmaları. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi 2002;33(1):67-75.
8. Yargıcı İ, Ersoy E, Oflaz SB. UPPS dürtüsel davranış ölçeği ile psikiyatri hastalarında dürtüsellik ölçümü. Klinik Psikofarmakoloji Bülteni 2011;21(2):139-46.
9. Gordon-Messer D, Bauermeister JA, Grodzinski A, Zimmerman M. Sexting among young adults. J Adolesc Health 2013;52(3):301-6.
10. Chalfen R. It's only a picture: Sexting, "smutty" snapshots and felony charges. Vis Stud 2009;24:258-68.
11. Lenhart A. Teens and Sexting. Pew Internet and American Life Project; 2009 [http://pewinternet.org/Reports/2009/Teens-and-Sexting-Overview/Findings.aspx.] adresinden 15.Ağustos.2011 tarihinde erişilmiştir.

İletişim:

Uzm.Dr. Nurdan Tekgül

İzmir Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tepecik SUAM Aile Hekimliği Kliniği, Alsancak Gençlik Danışmanlık ve Sağlık Hizmet Merkezi, İzmir, Türkiye
Tel: +90.232.4647803